

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vetere Clerico, Monacho, Clerico-Monacho, Libri Tres

Primus veterem habitum: Secundus conuictum ac disciplinam: Tertius honores ac priuilegia describit

De Clerici, Monachi Vetere Institvto. Liber Primvs - Distinctus in tres Partes. In quibus, praeter veterem eorum habitu[m], multa quoque inserta de veste veterum laicorum. Breuiterq[ue] explicata singulorum origo, & antiquitas.

Landmeter, Laurentius

Lovanii, 1626

Cap. VI. Vestis linea sanctimoniae & puritatis Hyeroglyphicum. Almutia & cappas Clerici à Monachis mutuati sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11007

stituto Clericos esse docent eorum functiones: profitenturque singuli vitam Apostolicam. Quid ergò eis de Canonico deest præter nomen? Verùm sicut habitus non facit Monachum, sed sui abnegatio ac cum Deo vnio: ita nec nomen facit Canonicum, sed vita regularis aut canonica.

Hæc summam de Instituto Regulari sufficiat attigisse. Visum autem necessarium illa hic inferere, pro meliore intellectu eorum, quæ dicturi sumus lib. sequenti.

CAPVT VI.

Vestis linea sanctimonie & puritatis Hieroglyphicum. Almutia & cappas Clerici à Monachis mutuati sunt.

Veterem Clericorum vestem soli illi Regulares retinuerunt, qui in albâ tunica, Rochetto siue lineâ, & Byrrho sunt: cæteri aut ad habitum monasticum declinarunt, aut eum adsumpserunt, qui Clericis

Ec 3

sæcu-

fæcularibus in vſa. quod fecerunt Clerici Societatis IESV. Ac quidem lineam non modò ab Auguſtino, ſed iſtis Apoſtoliſ ſe accepiffe, contédunt illi Canonici, qui eam geſtant: nec contradico. S. Iacobum non laneo ſed lineo vſum collobio teſtis eſt D. Hieronymus; & de S. Marco habet traditio eorum qui dicuntur S. Marci. Exiſtimo autem eos falli, qui vbi legunt, S. Bartholomeum *Pallio vſum ſingulos angulos gemmato*; aut Apoſtolum Thomam dixiſſe, *Pallium ſibi cum collobio ſufficere*: confundunt Pallia illa Apoſtolorum cum ſuis Byrrhis. Multum enim diſtare veterum Byrrhos & Pallia, patet ex dictis.

De viris
Iluſtr.

Cornel.
à Lep ad
Eſop. 28.
Lxxv.

Porro linea veſtis apud pleroſque ſanctimonix Hieroglyphicum eſt. Linum enim mundiffimum eſt, tum quia ſordes meliùs quàm lana detergit: tum quia lauari ſæpè poteſt. Secundò, linum licet tenue, neruoſum tamen eſt & robuſtum: adeo vt apros in eius retia ſe induentes, concîdat. Tale debet & robur eſſe canonici. Tertiò, *Linum* (inquit Plinius) *ſemper iniuriâ fit melius. Antequam*

tequam enim candescat & vsui fiat idoneum, necesse est euelli, siccari, macerari flusio, iterum siccari, tundi malleo stupario, decorticari, scindi sphaera lignea, pecti ferreis hamis, neri, in filo poliri, illud crebro in silice ex aqua, texti & tundi clavis. Sic Clerici vera sanctitas aduersis augetur, imò cuiuslibet Christiani.

Tunsonibus, pressuris, expoliti lapides,

Suis coaptantur locis per manum artificis,

Disponuntur per mansuri sacris aedificijs.

Ob has lineæ vestis conditiones, eam optimè congruere illis qui sacris præfunt, etiam Gétilium fuit existimatio. De ea Apuleius, *Sacerdotalis (inquit) est vestitus & amictus.* Et Sacerdotibus Aegyptijs aliam induere nefas erat, auctore Herodoto.

*In Apo-
log.
Lib. 2.*

Habent præterea Canonici Regulares inter cætera sui habitus, Almutia. Quæ ego existimo eis esse recētiora; nec ad veterem Clericum pertinere; quia non inuenio sufficiens pro eis apud veteres Clericos fundamentum: facturūque est mihi rem gratissimam, qui demonstrauerit. Notauī suprà,
opinari,

opinari me, Clericos ea mutuatos à Monachis, in quorum habitu est Melotes & pel-
lis Caprina. Et suprâ dedi exēplum Mona-
chi in humeris pellem suam gestantis; quo-
modo hodie sua Almutia gestant quidam
Canonici & Monachi Benedictini. Alij ea
in brachijs deferunt: quidam ijs caput in-
duunt. Duratque vsque hodie alibi mos, vt
Sacerdos nouellus, primis sacris initiā-
dus, è Sacristiâ ad altare Almutio caput tectus
procedat, vt auctor est Iohannes Cognat-
us, & in hæc ferè tēpora vidi in meo Mo-
nasterio Tongerloensi obseruari. Quæ sit
huius vocis etymologia non satis constat.
Baysius deducit a Latino *Amicio*, quasi di-
cas Amictia vel Amicia; & respondet Galli-
cū, *Amuces*. Molanus à Teutonico *Hoofst-
mustsen* id est capitis pillea, siue *Alde-must-
sen*, id est, pillea seniorum. Vulgus opinatur
deriuari ab eleemosynis, Teutonicè *Ael-
missen*. Quæ interpretatio meritò displicet,
præsertim quòd ex eâ vulgus existimet, Cle-
ricis per modum tantum eleemosynæ su-
stentationem deberi. Quæ existimatio falsa
est,

Hist.
Tora. 10.
3. c. 51.

Bayf de
re vest.

Mol. lib.
3 de
Canon
6. 5. c. 8.

est, vt infra doceo; cum ex domini constitutione, *dignus sit operarius mercede sua*. Quidquid sit de vocis significatione, Almutia à monachis in Clericos deriuata huc vsque ego opinor, donec aliud quis suggererit. Vnde eadem est Clericalium Almutiorum significatio, quæ melotis aut pellis Caprinæ apud veteres monachos; nimirum, mortificationis. Vide quæ dixi supra. Quando eorum vsus apud Clericos coeperit mihi non constet: verosimiliter tunc dicitur coepisse quando Clericis monachi dati Episcopi: qua etiam occasione à Clericis nigrum colorem fuisse adsumptum sup. ex Baronio notauimus. Durasse apud Canonicos vsus Almutiorum annis saltem ferè quingentis colligere est ex historia Tornacensi, in qua refertur vetus pictura Lietberti Decani & Canonici Tornacensis Almutium in humeris gerentis. vixit verò Lietbertus anno Dom. M. C. L.

*Iohannes
Cousin
scip.*

De Cappa & cucullâ quâ suprâ lineam Canonici sæculares per hyement vestiuntur, idem adfero quod de Almutijs: nimirum

F f

rum

rum ea deriuata à monachis ; cappamque referre veterum Monachorum pallium. Hoc tamen discrimine, quod pallia monachorum angusta essent, Cappæ hodiernæ laxæ ac longo firmate terram verrentes. Quâ sui prolixitate perseverantiam in sanctimoniâ vsque in finem, significant, Auctore Langhe-Crucio. Mutuatas eas à Monachis argumento est, quod in signum pænitentia à Canonicis Kalendis Nouembris adsumantur, teste Durando. Eo enim tempore, generale soluit in Ecclesiâ esse ieiunium auctore Isidoro: obseruatumque illud etiam post tempora Caroli Magni ex eo colligere est, quod eius mentionem Rabanus facit. *Tertium ieiunium est (inquit) quod constat in mense Nouembri, diuina auctoritate institutum.* Ita ille de Institut. Cler. lib. 2. Videturque idem hoc ieiunium cum eo quod in Gallijs dicebatur, *Quadragesima Sancti Martini*, cuius mentio fit in Synodo Matisconensi. In signum ergo pænitentia & disciplina illo tempore à Clericis habitus pænitentia adsumitur.

Constat

Spec. Ca-
non. l. 5.
cap. 22.

Durand.
3 c. 7.

Isid. de
Eccl. off.
l. 2. c. 39.

Rabanus
creatus
Episcopus
anno
847.
Carolus
obijt an-
no 814.

Celebra-
ta anno
814.

Constat verò veteribus eadem fuisse & pro
synonymis habita, habitum pænitiæ &
habitum monasticum. Vnde Ethwoldus ex
Monacho factus Episcopus Vintoniësis, Referat
Baroz.
ex Osber-
to anno
976.
cùm post varios conatus nequiuisset Clerũ
suum ad disciplinæ normam reducere; die
illo quo in Missæ officio pro Communione
canitur, Seruite Domino in timore; in me-
dium proiectis cucullis aliquot monachali-
bus, dixit: *Si vere cogitatis seruire Deo in ti-
more & exultare ei cum tremore; apprehendite
disciplinam, hoc est, vestem monasticam.*

Porro Cappa talis dicta est ex eo, quod
corpus capiat, sicut tunica ex eo quod cor-
pus tueatur. Quia verò Francorum Reges
religionis ergò Cappam S. Martini cum a-
lijs Sanctorum reliquijs, in bellis per castra
circumferebant; hinc tractum, vt illi Cleri-
ci qui illius Cappæ custodiæ deputaban-
tur, Cappellani dicerentur, vt ex Durando
ad notauit Baronius. De quorum origine ac
officijs fusiùs acturus libro II. ad quem tran-
seo. In masta
tyrolag.
ad 11.
1807.

FINIS.